

of Saul and Ananias in Acts 9:1–16. In several of Moxon's examples two foreigners from mutually distrusting communities, such as Joseph and the Egyptian Aseneth, are brought together. The contrast between the visions of Peter and Cornelius thus fall within patterns seen elsewhere, and the exaggeratedly positive features of Cornelius's case point not toward a similarly positive counterpart, Moxon maintains, but towards the opposite. The position of Peter's dream as paired with Cornelius's vision indicates that it was not inexpertly added, but originally meant to be perceived as enigmatic and difficult to comprehend—a dream not intended to spur the reader into action but to make him think hard about his own conceptions of ritual impurity, Moxon argues. That the outsider Cornelius receives a "biblical" revelation and the protagonist Peter experiences a disturbingly enigmatic dream serves not only to include Gentiles in the biblical community, but also to admit that even Christians have to puzzle over the divine will, Moxon concludes.

By connecting Acts 10:9–16 to recurrent themes in a large repository of Jewish and Greco-Roman literature, Moxon is able to shed new light on an otherwise impenetrable passage. His contribution is valuable not only for scholars of the book of Acts, but for everyone with an interest in dreams and visions in ancient literature. By cataloguing most of his comparative examples in four copious appendices, he has also had the courtesy of providing raw material for future studies in this area.

Carl Johan Berglund, Uppsala University

REINHARD NEUDECKER

*Moses Interpreted by the Pharisees and Jesus: Matthew's
Antitheses in the Light of Early Rabbinic Literature*

StudBib 44, Rome: Gregorian Biblical Press, 2014, Mjuckpärm, 140 sidor,
SEK 274, ISBN: 978-88-7653-661-8

Reinhard Neudecker – professor emeritus i rabbinisk litteratur vid Pontificio Istituto Biblico i Rom – har i *Moses Interpreted by the Pharisees and Jesus* författat en, till såväl omfång som innehåll, behändig behandling av Matteusevangeliets antiteser (5:21–28) i relation till tidig rabbinisk tradition. Eftersom Neudecker menar att den matteanske Jesus

inte vände sig mot den Mosaiska lagen som sådan i antiteserna, utan mot de skriftlärdas och fariseernas tolkningar och tillämpningar av den samma, är det avgörande att sätta antiteserna i relation de traditioner från dessa grupper som bevarats i den rabbiniska litteraturen (och vissa fall även hos Filon och Josefus) för att förstå evangeliets framställning. Sålunda klargör Neudecker att framställningens syfte är att: "... go back, as far as this is possible, to the situation in the life of Jesus and his contemporary Scribes and Pharisees. We will attempt to give fuller background information that a learned Jewish hearer or reader of that time and place may have been acquainted with" (46). Detta innebär inte en ambition att vara heltäckande. Neudecker väljer istället ut de rabbiniska traditioner som han finner vara av största vikt för att placera antiteserna i sitt judiska sammanhang.

Boken inleds med en kort presentation av vilka fariseerna och de skriftlärdas var, samt med en övergripande introduktion till antiteserna. Dessa inledande kapitel följs därefter av fem kapitel där de sex antiteserna (äktenskapsbrott och skilsmässa behandlas tillsammans) förklaras och utläggs var för sig i relation till tidig rabbinisk tradition.

Att läsa nytestamentliga texter med rabbiniskt material som tolkningsnyckel kan uppfattas som metodiskt villrådigt, då det sistnämnda nedtecknats först efter Nya Testamentets skrifter. Neudecker är medveten om detta problem, men menar likväl att de traditioner som bevarats i senare rabbiniska dokument många gånger har rötter längre tillbaka i tiden – ibland före Matteusevangeliet – och därmed utgör legitimt och användbart material. Likaså kan även påvisbart sena traditioner vara av komparativt värde då de erbjuder en möjlighet att jämföra läror som vuxit fram ur samma rot.

Framställningen är på det stora hela åtkomlig även om den – trots bokens inledande och introducerande kapitel – förutsätter vissa förkunskaper om såväl Matteusevangeliet och rabbinisk litteratur, som de grupper som stod bakom dessa texter, för att innehållet skall kunna tillgodogöras på ett tillfredställande sätt. De läsningar av enskilda passager som presenteras är överlag rimliga, och ambitionen att tillhandahålla något av de förkunskaper som en lärd läsare under första århundradet

kunde tänkas äga möts på ett i sin helhet tillfredställande sätt. Som vanligt kan dock enskilda detaljer diskuteras.

Neudeckers bok är således en välkommen inlägg i diskussionen om antitesernas tolkning. Inte för att det saknats tidigare (och mer omfattande) läsningar av antiteserna i relation till rabbinisk tradition, men för att boken tillhandahåller en senior forskares intima förtrogenhet med de rabbiniska primärkällorna i ett så lättillgänglig format. För den som önskar sätta sig in i såväl antiteserna, som i deras möjliga rabbiniska sammanhang är Neudeckers bok en utmärkt utgångspunkt.

Tobias Ålöw, Göteborgs universitet

TODD PENNER AND DAVINA C. LOPEZ

De-Introducing the New Testament: Texts, Worlds, Methods, Stories

Hoboken, NJ: Wiley, 2015, Inbunden, 256 sidor,

SEK 570, ISBN: 978-1-405-18768-8

Vad håller vi, som bibelforskare, egentligen på med? Genom boken *De-Introducing the New Testament – Texts, Worlds, Methods, Stories*, vill författarna Todd Penner och Davina C. Lopez få framför allt nytestamentliga forskare att stanna upp och reflektera över sin vetenskapliga praktik och förutsättningarna för det arbete vi bedriver.

När jag anmälde intresse om att få recensera den här boken var det särskilt titeln som fångat min uppmärksamhet. Författarna, som båda är verksamma som lärare och forskare vid mindre amerikanska lärosäten, var för mig helt okända. Tanken på att, som titeln anger, *av-introducera* den textsamling som vi så ofta bemödar oss med att introducera, genom våra kurser och introduktionsböcker, tilltalade mig. Men vad innebär detta?

Att som forskare introducera Nya testamentets skrifter för en ny publik kan tyckas som den mest naturliga sak i världen. Det finns vissa givna frågor som måste ställas och besvaras: från vilken tid härstammar dessa skrifter? Vilka var deras historiska författare? Vilka historiska platser förknippas de med? Vilka teologiska idéer kommer till uttryck i dem? Hur förhåller de sig till litterärt varandra? Etc. Med andra ord